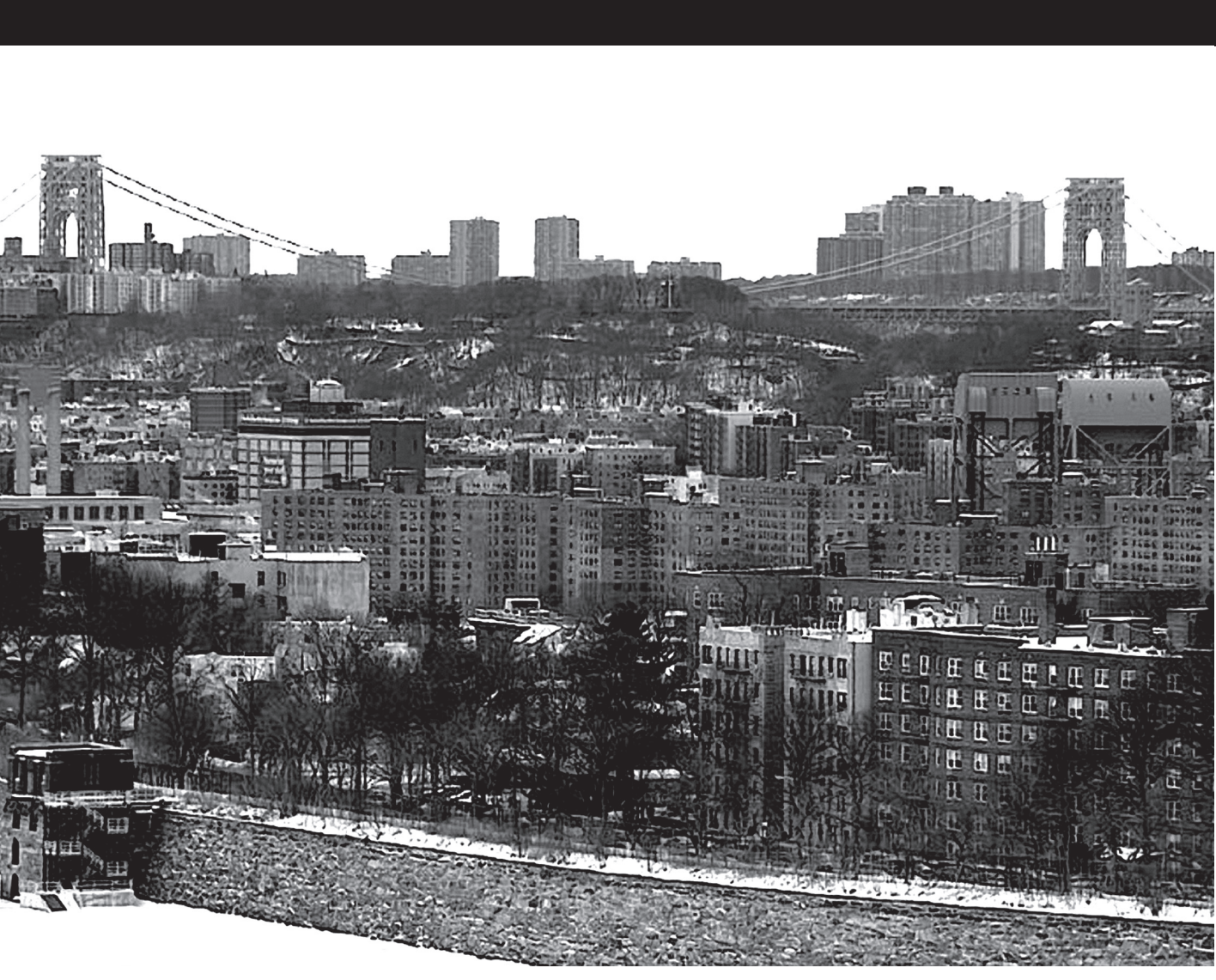

SQUATER Z BRONXU: I POLICAJTŮ JE JEN OMEZENÉ MNOŽSTVÍ

Na Deseti dnech pro opoziční architekturu jsem poklala i Franka, squatera z newyorského Bronxu. O squattingu v USA toho moc nevíme, i proto jsem mu položila pár otázek.

Jak dlouho squatuješ?

Viceméně od roku 1979, až na nějaký rok přestávky tu a tam.

Začal jsi squatovat z vlastního rozhodnutí?

Jo. Motivovalo mě několik různých věcí. V té době jsem žil v jižním Bronxu tady v New Yorku, a bylo to tam zdevastovaný. Spousta opuštěných budov a spousta lidí bez domova. Rozhodli jsme se obsadit volné budovy, abychom získali bydlení pro lidi. Takže v tom byl i morální základ. Myslíme si, že všechno kolem soukromého majetku a spekulací s pozemky je nesmysl. Takže je mnoho důvodů proč to dělat. Ale především jsem potřeboval místo, ve kterém bych si mohl dovolit bydlet. Nechtěl jsem obětovat svůj život, jen abych mohl platit vysoký nájem.

S jakými problémy se jako squater v USA musíš potýkat?

No, zpočátku jsme měli hodně konfrontací s policií. V Lower East Side jsme si začali brát nějaké opuštěné budovy v letech 1984-5. Takže jsme měli množství bitek s policajty, kteří dostávali od města příkazy, aby nás vyklidili. Dělalí jsme poliční demonstrace, blokády, barikády a využívali spousta dalších prostředků k tomu, abychom se udrželi v našich budovách. V té době jsme měli třicet budov. Šestipatrové budovy. Patřily městu, pod správu magistrátu města New York. Začali jsme ty budovy otevírat a renovovat.

Takže všechny ty prostory patřily státu? Žádné nebyly soukromé?

Ne v dobách těch útoků. Byly to budovy města. Největším pronajímatelem, hned po soukromých bytových orgánech,

I V PEKLE SI MUSÍME POMÁHAT

Život Egona Bondyho opět posloužil českým tvůrcům jako odpich, tentokrát pro film 3 sezóny v pekle. Remeslně nadprůměrné zvládnuté dílo však potenciál životních eskapád legend poválečného undergroundu využilo jen z části. V konečném součtu dalo přednost klišovité selance. Někteří kritici už filmu vyčetli přílišnou estetizaci, zbytečně sterilující živočišnost i špinavost neodmyslitelné s pražskou bohémskou skupinou spojenou. Přesto alespoň nějaká provokační energie na plátno pronikne. Nejsilnější působí momenty zachycující milostný vztah Bondyho alias Ivana Heinze s Honzou Krejcarovou alias Janou, atmosféra Prahy před i po únorovém bolševickém puči působí rovněž přesvědčivě a vtáhne vás i z donodalovského sálu tuctového multiplexu. Čím víc se ovšem film blíží k závěru, sklouzává k trapným

Takže jste zůstali autonomní.

Jo, bylo to oddělené. Jen od roku 2002, bez toho abychom cokoliv udělali, si město začalo činit nárok na jedenáct budov, ve kterých jsme. Přenesli celou tu hromadu papírů soukromé agentuře, která nás údajně spravuje, takže máme vztah s tou agenturou, ale většina z nás to vidí jen jako jakýsi firewall mezi námi a policajty. Takže jsme byli do určité míry dekriminalizováni. Ale oni se můžou objevit zítra. Tlak je intenzivní…

Tlak gentrifikace?

Jo, ale oni chápou, že máme dlouhou tradici v boji, a že jsme dobře zavedení, takže by pro ně bylo hodně těžký nás vytlačit.

Díky za rozhovor a držte se!

Rozmlouvala Michaela Pixová

RUSKO: LAHVE A KAMENY ZA MRTVÉHO ANTIFAŠISTU

Dne 16. listopadu 2009 byl v Moskvě ve svém domě dvěma výstřely zavražděn šestadvacetiletý antifašista Ivan Chutor-sky. Aktivního RASH skinheada a antifašistu se neonacisté pokoušeli zavraždit už několikrát. Napočtvrté byli úspěšní. O den později se v centru Moskvy setkala zhruba 400 anti-fašistů, aby vyjádřili svůj hněv a také aby mezi sebou vybrali peníze pro Ivanovu rodinu. V dnešním Rusku je skoro nemožné podobné akce pořádat, hned se objeví spousta policajtů s kamerami a nárameniky.

Také tuto akci sesazili přerušit a zatýkat, naštěstí neúspěšně. Část demonstrantů rozhněvaných smrtí kamaráda a policejním zásahem se vydala směrem Baumanská, kde se nachází kancelář Mladého Ruska, putinovských mládežníků v čele s poslancem vládního Jediného Ruska Maximem Miščenkem. Proč tam? Mladé Rusko otevřeně spolupracuje s neonacisty z Ruského obrazu, Miščenko ve svých veřejných projevech schvaluje činnost tohoto uskupení. Zajímavý je fakt, že dva týdny před Ivanovou smrtí byli zatčeni vrazi Stasa Markelova a Nasti Baburovy (právníka a novinářky, zavražděných počátkem roku v centru Moskvy). Pachatelé byli spojeni právě s Ruským obrazem.

Ruští antifašisté jsou přesvědčeni, že tato organizace stojí i za vraždou Ivana Chutorského. Pod vlivem posledních událostí (bylo jim i zakázáno veřejně sbírat peníze na Ivanovu rodinu), se někteří demonstranti rozhodli napadnout kancelář Mladého Ruska. Na objekt zařítčili lahve, kameny a zábranami ze silnice. Poté se rozutekli.

Další den ráno se na internetu objevil rozhovor s poslancem Maximem Miščenkem, který mluvil o spuštění projektu Jer-molov. Oč jde? Tento projekt bude používat informace od Ruského obrazu a jiných podobných organizací k monitoringu „extremistických“ skupin jako Antifa a dalších spolků, které pomáhají emigrantům nebo podporují různé diaspory. Co to znamená v reálném životě? Každý krůček ruských antifašistů má být sledován, bude vytvořen seznam aktivis-tů… A komu budou informace určeny? Ruské vládě, která je právem podezřelá z řady zločinů a lze se obávat, že se tváří v tvář radikální opozici nezastaví před ničím.

Oliga

ZACHRAŇTE PRAHU – ZBOUREJTE MAGISTRÁT

Po rozhybaném pozdním létu se zdá, že se nezávislé aktivity, upozorňující na principy divokého kapitalismu, zasahující do změn podoby Prahy (a měst obecně), ukládají k zimmimu spánku. Squateri si namísto obsazování prázdných domů vyzvedají obsílky k soudu a venku zima, že bys demonstranta nevyhnal. Na pražském magistrátu přitom právě v této době probíhá schvalování nového územního plánu a tzv.zvaných „celoměstsky významných změn“ toho stávajícího.

To, co možná zní jako bezvýznamná byrokratická změna, má ve skutečnosti obrovský dopad. Územní plán je totiž jednou z mála opravdu významných překážek stojících v cestě developerům, snažícím se o přetvoření jednotlivých městských lokalit k jejich prospěchu. Územní plán určuje, k jakým účelům má sloužit každá konkrétní oblast a tomu-to vymezení musí odpovídat i druh nebo hustota zástavby. Pokud je nějaké území vymezeno například jako veřejně přístupný park nebo školské zařízení, nelze tu postavit bytový dům nebo nákupní centrum. Jde o určitou ochranu obyvatel a obyvatele proti libovolným proměnám města podle čistě tržních principů.

I MĚSTO JDE ZPRIVATIZOVAT

Územní plán v zásadě zajišťuje, že v jednotlivých městských částech zůstane alespoň po dobu jeho platnosti určená proporce zeleně, sociálních služeb a dalších významných městských prvků, které sice mohou být z omezeného, čisté ekonomického pohledu nevydělečné a tudíž nepotřebné a neperspektivní, nicméně plní nenahraditelnou funkci ze sociálního nebo zdravotního hlediska. Zda je tato proporce v současné době dostatečná, teď nechme stranou. Palčivější je nyní fakt, že nově navrhované změny územního plánu otevírají dokořán dveře změnám beroucím ohled pouze na čisté ekonomické zájmy. Pokud dojde k jejich schválení, může mnoho prostor, jež doposud mají veřejný charakter, skončit ve spárech developerů a Praha se může tiše proměnit v exkluzivní oblast pro vyvolené.

Když je řeč o veřejných prostorech, lze si představit například parky, lesoparky, náměstí, ale také třeba autobusová nebo vlaková nádraží (i když poměrně mladé případy „revitalizace“ Hlavního nádraží a autobusového nádraží Flo-renc naznačují, že i ty veřejný charakter ztrácejí). V době rezidenčních čtvrtí, luxusních obchodních center nebo tře-

ba i zahrádek drahých restaurací jde o jakž takž svobodné ostrovy v současném městě kolonizovaném soukromými prostory. Jednak do nich má přístup v podstatě kdokoliv, ať už je to manažerka nebo bezdomovec, a jednak o nich mají sami lidé právo rozhodovat, ačkoli je proces v zastupitelské demokracii notně pochroumaný. Ve chvíli, kdy se prostor dostane do soukromých rukou, rozhodování o něm už spočívá na vlastnictví a přístup do něj podléhá jejich výběru a schválení. Vstoupit mohou jen ti, kdo vyhovují jejich představám. O to se postará buď ochranka (ať už policejní nebo soukromá), omezená možnost přístupu (když se zbourá nádraží, nebude se v oblasti pohybovat tolik lidí, kteří „mají jen na vlak“) nebo samotný kulturní kód místa. Už jste viděli, že by se stará paní žijící z nízkého důchodu byl jen zkusila zeptat se v luxusní restauraci, zda si může odskočit? Jistě že ne. V samotných lidech už je zabudován pocit, že do určitých míst nepatří, anebo do nich ani zapadat nechťejí. Pokud změníte charakter místa tak, aby nějaká sociální skupina ani nepřemýšlela o tom, že by se do něj pokusila dostat, bingo, kolonizace byla úspěšně provedena. Pokud náhodou někdo z nežádoucích skupin pronikne, je ihned odhalen, například už jen kvůli oblečení (absence krokodýlích bot!) a je mu dáváno najevo, že jeho přítomnost není žádoucí. V těchto kolonizovaných prostorech je omezena i nabídka činností, které můžete provozovat (nakupovat můžeš, vyjádřit názor nemíš) a to opět ať už pomocí zákazů a příkazů, nebo kulturního kódu místa. Oba tyto mechanismy tvoří síto, přes které se do dané lokality dostanou jen ti, jejichž přítomnost je žádoucí pro vlastníky, námjeme a investory nemovitostí, respektive ti, jejichž přítomnost se finančně vyplatí, například proto, že zde něco utratí. Naopak ti, co nic neutratí nebo nezapadají do představy o čisté a prosperující čtvrti, čímž snižují její rentabilitu, ti, kteří jsou dnes označováni jako nepřizpůsobiví, zůstávají za pomyslnými branami. V současné době, kdy stále posilují tendence přepočítávat veškeré součásti společenského života na peníze a okamžitý zisk, to bohužel dává smysl.

NEPUSTÍME VÁS KE SLOVU

Tomuto principu podléhá i rozhodování o novém územním plánu a o změnách toho starého, což ještě násobí nedostatky zastupitelské demokracie. Veškeré rozhodování je na zastupitelstvu, které má v rukávech argumentační tuny jako „přineseme do města investice“ (ale komu ty investice prospějí?), „zvýšíme atraktivitu lokality“ (ale pro koho?) nebo „přineseme nová pracovní místa“ (ale komu?). Nezpochybňované argumenty vycházející z čisté ekonomického kalkulu až podezřele rezonujícího se zájmy soukromých firem a kontaktů mnoha členů a členek zastupitelstva zcela zastíňují sociální rozměr změn města. Podle nového územního plánu, odrážejícího se od tohoto principu, by z Prahy měla zmizet například většina zahrádkářských osad, které mají tu smůlu, že pozemky, na kterých se po desítky let rozkládají, jsou nyní velmi lukrativní. Zrovna zahrádkářské kolonie jsou přitom tradičními body, okolo nichž vznikají komunity v jinak odcizeném městě. Navíc jde často o komunity lidí v tzv. neproduktivním věku, stojící poněkud mimo zájem společnosti. V ohrožení jsou ale i parky, nádraží, aleje i veřejné rekreační zóny.

Co na to lidé? Novinové titulky hlásají „Pražané se mají možnost vyjádřit k novému územnímu plánu.“ Ano, na připomínkování mají zdejší lidé třicet dnů. To je ovšem, vzhledem několikaleté době, po kterou příprava nového územního plánu trvala, směšné. Jediné veřejné projednávání, kde možná budou lidé moci vystoupit, probíhá v době, kdy je většina z nich v práci. Navíc neexistuje žádný nástroj, jak podobu územního plánu z pozice veřejnosti skutečně ovlivnit. Zastupitelstvo k jejich hlasům může, ale nemusí přihlídnout. Zkušenost z listopadového projednávání mluví za vše:

prvních několik hodin se věnovalo nicneříkajícím administrativním otázkám, na samotné projednávání se nedostavil nikdo z nejvyšších pozic orgánů zodpovědných za přípravu nového plánu a jelikož možnost projevu z řad veřejnosti podléhá schválení, možnost promluvit mělo jen pár lidí. Ti nepohodlní nedostali slovo vůbec. A to je řeč o procesu schvalování nového územního plánu. Ke změnám plánu stávajícího se veřejnost nemá možnost vyjádřit. Přitom pokud budou schváleny některé celoměstsky významné změny, které by v novém územním plánu neprošly, chtě nechtě do něj budou zabudovány, protože vycházejí z předešlé verze územního plánu.

Okolo popsanych událostí panuje mezi lidmi, jichž se změníny týkají, až překvapivý klid. Přitom jde o velmi zásadní okamžik, ve kterém by bylo potřeba dát veřejně najevo, že takhle to nejde. Možná si lidé neuvědomují, o co všechno mohou přijít, nebo už jsou apatičtí. Objevují se ale i první vlašťovky aktivního přístupu. Velmi vehementně se plánovaným změnám začali bránit obyvatelé a obyvateľky Roztyl, Klánovic, Jihlavské ulice, Dáblic nebo Akademické vesnice. Možná, že jejich činnost trpí syndromem NYMB (not in my backyard – ne v mém sousedství – tedy sebeobrana pouze vlastního bezprostředního okolí bez zřetele k celku), ale zdá se, že lidem pomalu začíná docházet trpělivost s tím, jak je systém v dnešní době nastaven. Snad se brzy dočkáme širších aktivit. Ideálním vyjádřením názoru do začátku a zároveň krokem, který by jistě výrazně přispěl k dynamizaci a modernizaci tváře metropole (a jak jinak všechny ty fráze modrého panstva zněj) by mohl být následující: zbourání magistrátu.

Kritickému pohledu na proměny současného města se bude věnovat informační výstava Město: prodáno, která se bude konat od 12. do 23. prosince 2009 v Truhlářské 11 na Praze 1. V tomto termínu proběhne i několik doprovodných akcí – panelová diskuse, pouliční performance nebo série promítání tématických filmů. Více informací naleznete na **http://mestonaprodej.wordpress.com**

GENTRIFIKACE: Rekonstrukce a následná kolonizace sešlých a ekonomicky neprosperujících městských lokalit středními a vyššími vrstvami často spojená s vytlačéním nízkopříjmových a „nepřizpůsobivých“ obyvatel.

PATNÁCT LET CIRKUSU TEKNAŘSKÉ SVOBODY

Politik šustící penězi a pak skopnutý ze scény tanečnic s poněkud sado-maso image. Cirkusačka bez nohy. Konzumenti rvoucí se o zdroje s vozíky ze supermarketu nebo neuroticky přepínající z programu na program. To všechno bylo součástí performance k patnácti letům freetekno sound systému Cirkus Alien. Performance sama proběhla v rámci celonoční party v hale Meetfactory na pražském Smíchově 4. prosince. Cirkus Alien je ojedinelý „kmen“ na české freetekno scéně. Nejen, že nepodlehli diktátu „apolitičnosti“, která ve skutečnosti znamená příkazání konformity. Vrchol politického uvědomnění pro Alieny rozhodně nepředstavuje nadávání na Paroubka a vidí bezpochyby dál než za špičku vlastního nosu a cizí bradavice. S jejich soundem jsme se mohli koncem devadesátých let potkat na některých street